

Theoretical Analysis of the Role of Citizens' Socio-Cultural Participation in Mitigating Social Harms with the Mediating Effect of Sustainable Development

Fariba Moradpour

Department of Sociology, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Reza Ali Mohseni

Department of Sociology, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran
(Corresponding Author).

Email: reza.mohseni@iauctb.ac.ir

Mahmoud Rahimi

Department of Urban Planning, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Abstract

This study was conducted to examine the role of citizens' social and cultural participation in reducing social harms with the mediating effect of sustainable development. The research employed a survey method, with data collected through a researcher-developed questionnaire administered to 387 individuals from the statistical population and analyzed using descriptive and analytical methods. Based on the findings, it can be concluded that there is a moderate correlation between citizens' formal participation in the social domain and the sustainable development of new cities, with an emphasis on enhancing social security ($R = 0.513$), indicating that 26.3% of the total variations in the sustainable development of new cities are attributable to formal social participation focused on social security enhancement. Similarly, a moderate correlation exists between citizens' formal participation in the cultural domain and the sustainable development of new cities, with an emphasis on social security improvement ($R = 0.411$), accounting for 16.9% of the total variations in sustainable development. Additionally, a moderate correlation was observed between citizens' informal participation in the social domain and the sustainable development of new cities, emphasizing social security enhancement ($R = 0.324$), with 10.6% of the total variations in sustainable development linked to informal social participation. Finally, a moderate correlation was found between citizens' informal participation in the cultural domain and the sustainable development of new cities, with a focus on social security improvement ($R = 0.302$), explaining 9% of the total variations in sustainable development.

Keywords: Social Security, Social Participation, Cultural Participation, Urban Sustainable Development.

سال سوم، شماره سوم (پیاپی ۱۰)، پاییز ۱۴۰۳، صص. ۹۹-۱۱۸
تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۵/۲۰ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۹/۱۵

مقاله پژوهشی

تحلیل نظری نقش مشارکت اجتماعی و فرهنگی شهروندان بر کاهش آسیب‌های اجتماعی با نقش میانجی توسعه پایدار

فریبا مرادیپور

گروه جامعه‌شناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

رضا علی محسنی

گروه جامعه‌شناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

Email: reza.mohseni@iauctb.ac.ir

محمود رحیمی

گروه شهرسازی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

چکیده

این تحقیق با هدف بررسی نقش مشارکت اجتماعی و فرهنگی شهروندان بر کاهش آسیب‌های اجتماعی با نقش میانجی توسعه پایدار انجام پذیرفته است. در این تحقیق از روش پیمایشی استفاده شده است. اطلاعات با پرسش‌نامه محقق ساخته از تعداد ۳۸۷ از افراد جامعه آماری گردآوری گردیده و به روش توصیفی و تحلیلی اطلاعات تجزیه و تحلیل شده است. بر اساس یافته‌های تحقیق می‌توان بیان نمود که بین مشارکت رسمی شهروندان در حوزه اجتماعی و توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی همبستگی متوسطی وجود دارد ($R = 0.513$) و 26.3% درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به مشارکت رسمی شهروندان در حوزه اجتماعی با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی است و بین مشارکت رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی و توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی همبستگی متوسطی وجود دارد ($R = 0.411$) و 16.9% درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به مشارکت رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی است؛ همچنین بین مشارکت غیر رسمی شهروندان در حوزه اجتماعی و توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی همبستگی متوسطی وجود دارد ($R = 0.324$) و 10.6% درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به مشارکت غیررسمی شهروندان در حوزه اجتماعی با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی است و بین مشارکت غیر رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی و توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی همبستگی متوسطی وجود دارد ($R = 0.302$) و 9% درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به مشارکت غیر رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی است.

کلیدواژه‌ها: امنیت اجتماعی، مشارکت اجتماعی، مشارکت فرهنگی، توسعه پایدار شهری.

شابا الکترونیک: ۹۹۷۲-۳۰۴۱ ♦ شورای عالی نظریه‌پردازی، نقد و مناظره ♦ فصلنامه نظریه‌پردازی راهبردی

<https://theory.sndu.ac.ir/> E-ISSN: 3041-9972

صحت مطالب بر عهده نویسنده مقاله است؛ همچنین آرا و مفاهیم نظری مقاله بیانگر دیدگاه دانشگاه عالی دفاع ملی یا تأیید شورای عالی نظریه‌پردازی، نقد و مناظره نیست.

مقدمه

امروزه رشد و توسعه روز افزون در تمامی عرصه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در همه جوامع خصوصاً جوامع در حال توسعه مشهود و ملموس است و یکی از نکات مهم این توسعه پایدار بودن آن است که برای دستیابی به توسعه پایدار باید عوامل مختلف تأثیرگذار بر آن شناخته شود. توسعه پایدار فرایند تغییر در استفاده از منابع، هدایت سرمایه‌گذاری‌ها، سمت‌گیری توسعه تکنولوژی و تغییر نهادی است که با نیازهای حال و آینده سازگار باشد. همچنین کمیسیون «براتنلند»^۱ درباره توسعه پایدار شهری می‌گوید: «توسعه پایدار به‌عنوان یک فرایند، لازمه بهبود و پیشرفت است، فرایندی که اساس بهبود وضعیت و از میان برنده کاستی‌های اجتماعی، فرهنگی جوامع پیشرفته است و باید موتور حرکت پیشرفت متعادل، متناسب و هماهنگ اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تمام جوامع به‌ویژه کشورهای در حال توسعه باشد» (عباسپور، ۱۳۹۶: ۱۰۸). در تعریفی دیگر از توسعه پایدار شهری، «استانلی»^۲ (۲۰۲۰) عنوان می‌کند توسعه پایدار شهری فرایند تغییری است؛ در استفاده از منابع، هدایت سرمایه‌گذاری‌ها، سمت‌گیری توسعه فناوری و تغییری نهادی است که با نیازهای حال و آینده سازگار باشد. این توسعه پایدار در شهرهای جدید از اهمیت دوچندانی برخوردار است چرا که در این شهرها که بر اساس روش جدید و به‌روز در ساخت فضاهای شهری بهره‌می‌برند الگوهای توسعه پایدار شهری ساده‌تر و به‌صورت منسجم‌تر قابل اجرا هستند و شناخت عوامل مؤثر بر توسعه پایدار شهرها با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی می‌تواند به برنامه‌ریزی دقیق‌تر برای نیل به توسعه در امور مختلف شهری کمک کند. در بررسی عوامل مؤثر بر توسعه پایدار شهری و به‌منظور کاهش آسیب‌های اجتماعی مختلف در تحقیقات علمی انجام شده به نقش اساسی مشارکت شهروندان در ابعاد مختلف اشاره شده و آن را عاملی مهم در این زمینه عنوان کرده‌اند و این تحقیقات از عوامل مؤثر بر مدیریت شهری به مشارکت اجتماعی شهروندان اشاره می‌کند. مشارکت اجتماعی و فرهنگی به کنش یا عمل مشارکتی در حوزه اجتماعی و فرهنگی گفته می‌شود که عامل با توجه به انتظارات افراد دیگر آن را انجام می‌دهد. مشارکت به‌منزله پدیده‌ای اجتماعی که هم ارزش غایی یا ذاتی و هم ارزش وسیله‌ای دارد، درخور بررسی و تأمل است و جایگاه برجسته‌ای به دست آورده است؛ زیرا هر برنامه‌ای برای

1. Brantnland

2. Estanly

رسیدن به مطلوب مورد نظر و موفقیت‌آمیز بودن، به مشارکت و شرکت متقابل اعضای جامعه نیاز دارد؛ موضوعی که در مطالعات مختلف تجربی نیز به دو شکل رسمی و غیررسمی در نظر گرفته شده است. از میان شهرهای جدید شهر پرند از اولین شهرهای جدید استان تهران بوده که خیلی سریع در چندین فاز ساخت‌وسازهای شهری در آن انجام پذیرفته و در طرح مسکن مهر برای خانه‌دار کردن افراد کم‌بضاعت و بی‌بضاعت و فاقد منزل مسکونی شخصی مورد توجه دولت وقت برای اجرایی کردن این طرح قرار گرفته و ساخت‌وسازها در قالب انبوه‌سازی بدون در نظر گرفتن پیوست‌های اجتماعی و شهری و توجه به امورات اجتماعی و فرهنگی ساکنین در آن انجام شده است. همچنین به دلیل رشد زیاد بافت شهری و قرارگرفتن جمعیت زیادی از مهاجرین از شهرهای مختلف دارای شرایط خاصی است و باید مورد توجه ویژه قرار گیرد. با توجه به مهاجر بودن اغلب ساکنین میزان مشارکت شهروندان در امور شهری چه به صورت رسمی و چه به صورت غیررسمی پایین بوده و در تحقیقات علمی انجام شده میزان مشارکت اجتماعی شهروندان در شهر پرند میزان آن را ۲۳٪ گزارش شده است. همچنین توسعه شهری نیز در ابعاد اقتصادی و اجتماعی به‌ویژه در بُعد زیست‌محیطی به صورت موزون و رشد نکرده و دارای توسعه ناموزون است که در گزارش‌های مختلف در خصوص شرایط توسعه در این شهر بیان شده است و محقق نیز با تجربه زیسته مشترک با ساکنین شهر پرند این مسئله را مشاهده نموده است. با بررسی‌های به عمل آمده تاکنون عوامل مؤثر و دارای نقش در توسعه پایدار این شهر احصا نگردیده است. شهر جدید پرند از شهرهای شهرستان رباط‌کریم و از توابع استان تهران است که دارای ۷ فاز و حدود ۴۵۰ هزار نفر جمعیت بوده و در چند سال اخیر رشد بافت شهری و جمعیت در آن مشهود بوده است (محمدی راد، ۱۴۰۰: ۳).

توسعه پایدار شهری نه تنها منجر به ایجاد نظم و رفاه اجتماعی بیشتر برای شهروندان به‌ویژه در شهرهای جدید و با ارتقای امنیت اجتماعی می‌گردد بلکه می‌تواند شرایط افزایش مدرنیته و بهره‌گیری مناسب از امکانات شهری را برای ساکنین فراهم نماید و تقویت برخورداری از حقوق شهروندی را ایجاد نماید (طوسی، ۱۳۹۹: ۷). در برخی از تحقیقات و در بررسی عوامل مؤثر بر توسعه شهری در ایران به سرمایه اجتماعی با مؤلفه‌های مشارکت اجتماعی و فرهنگی اشاره شده که نشان می‌دهد این متغیرهای می‌توانند به عنوان عوامل مؤثر در این زمینه مورد بحث و بررسی

علمی قرار گیرند تا در صورت اثبات تأثیرگذاری آن‌ها بر توسعه پایدار شهری برنامه‌ریزی‌های دقیقی برای افزایش مشارکت اجتماعی و فرهنگی توسط مدیران شهری انجام پذیرد. نیاز این شهر جدید به توسعه پایدار برای رفاه حال ساکنین آن و کاهش معضلات مختلف اقتصادی و اجتماعی و ارتقای امنیت اجتماعی در این شهر جدید مشهود بوده و باید عوامل مؤثر بر این توسعه پایدار شهری را شناخت که مشارکت اجتماعی و فرهنگی شهروندان در امور شهری و تصمیم‌گیری‌ها و دارا بودن موقعیت مشارکتی آنان می‌تواند در این زمینه مورد بحث و بررسی علمی قرار گیرد. همچنین عدم توسعه پایدار شهری و پایین بودن میزان مشارکت اجتماعی و فرهنگی شهروندان منجر به تشدید بسیاری از آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی و حتی شکل‌گیری آسیب‌های جدید و کاهش امنیت اجتماعی می‌گردد که بررسی علمی و دقیق میان مشارکت اجتماعی و فرهنگی می‌تواند کمک شایانی به مسئولین امور شهری و اجتماعی و فرهنگی در شهر جدید پرند برای جلوگیری از آسیب‌های احتمالی در اثر پایین بودن میزان مشارکت اجتماعی و فرهنگی گردد. با شناخت میزان تأثیرگذاری مشارکت اجتماعی و فرهنگی شهروندان در توسعه پایدار شهری، برنامه ریزان و مدیران شهری می‌توانند برنامه‌ریزی دقیق‌تر برای رشد توسعه پایدار در این شهر جدید و ارتقای امنیت اجتماعی انجام دهند.

۱. چهارچوب مفهومی و نظری

در این تحقیق از نظریه‌های متعددی در حوزه مشارکت اجتماعی و فرهنگی و همچنین توسعه پایدار شهری در مبنای نظری تحقیق استفاده گردیده است که در ادامه به مهم‌ترین نظریه‌های برای شاخص‌سازی متغیرها و تدوین چهارچوب نظری اشاره شده است. یکی از راه‌های تحکیم روابط انسانی از طریق مشارکت میسر می‌گردد. جامعه‌ای که در آن میزان مشارکت، همکاری و نوع‌دوستی بین افراد بالا باشد، در این جامعه افراد در عین انجام کارهای شخصی، در پیشبرد کارهای دیگر و انجام فعالیت‌های جمعی مشارکت دارند. این مشارکت‌جویی نوعی احساس رضایت و انرژی مثبت نسبت به خود و پیرامون در افراد ایجاد کرده و در نتیجه میزان نشاط و شادی را در سطح جامعه بالا می‌برد.

پورتنس انواع مشارکت برحسب چگونگی دخالت مردم را مشارکت مستقیم و غیرمستقیم نام می‌برد. مشارکت مستقیم: مشارکت عمومی و مستقیم افراد در فعالیت‌های اجتماعی و سیاسی

جهت تعیین زندگی اجتماعی خود است. مشارکت غیرمستقیم: در این شیوه مردم به‌طور مستقیم در فرایند مشارکت دخالت ندارند، بلکه از طریق انتخاب نماینده و تشکیل شوراهای نمایندگی در تصمیم‌گیری‌ها شرکت می‌کنند. همچنین در چهارچوب نظام شخصیتی پارسونز، چهار بُعد تعریف می‌شود: برون‌گرایی، نژندگرایی، بُعد انسجامی و شناختی. این ابعاد در ارتباط با نظام اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی هستند. بر این اساس، ارتباط بین فرد و جامعه برقرار می‌گردد و برای مثال، طبق خصلت برون‌گرایی، نوعی احساس مشارکت‌جویی به لحاظ عینی و ذهنی می‌تواند وجود داشته باشد و از طریق این خصلت، افراد می‌توانند در تعامل با دیگران نوعی احساس مثبت پیدا کرده، در جامعه نیز این احساس مثبت را ایجاد نمایند و در این امر به‌نوبه خود زمینه‌ساز شادمانی افراد را در جامعه و در نتیجه پیدایش نشاط اجتماعی را فراهم می‌سازد.

اینگلهارت که نوسازی اجتماعی و فرهنگی را در غرب مطالعه نموده است، افزایش مشارکت در کشورهای غربی را با سه عامل ارتقای سطح تحصیلات و اطلاعات سیاسی، تغییر هنجارهای حاکم بر مشارکت زنان و تغییر در اولویت‌های ارزشی که تأکید کمتر بر نیازهای آنی طبیعی داشته و برحق ابراز نظر تأکید بیشتری می‌ورزند، تبیین کرده است؛

اوکلی و مارسدن نیز از مشارکت اجتماعی سه تفسیر ارائه داده‌اند:

۱. شرکت داوطلبانه مردم در برنامه‌های عمومی؛

۲. برانگیختن احساسات مردم و افزایش درک و توان شهروندی؛

۳. دخالت در فرایندهای تصمیم‌گیری، اجرا و سهیم‌شدن عامه مردم در منافع. به نظر لرنر، جامعه جدید یک جامعه مشارکتی است و فراگرد نوسازی، حرکت از جامعه سستی به جامعه مشارکت‌جو است. به نظر وی، مشارکت در حوزه اقتصادی به فعالیت در بازار و افزایش درآمد، مشارکت سیاسی به شرکت در انتخابات، مشارکت فرهنگی به بهره‌گیری از رسانه‌های جمعی و مشارکت روانی به همدلی و تحرک روانی منجر می‌شود. در اندیشه لرنر بین متغیرهای شهرنشینی، تحصیلات، دسترسی به رسانه‌های گروهی و مشارکت ارتباط متقابل وجود دارد. لرنر، مشارکت را به‌عنوان یکی از متغیرهای مهم در توسعه و تجدد به حساب می‌آورد. هابرماس نیز حوزه عمومی را یکی از مقوله‌های جهان مدرن، یعنی جامعه بورژوازی می‌داند. او استدلال می‌کند که حوزه عمومی اساساً شبکه‌ای از ارتباطات است که برای خلق و ایجاد فضای اجتماعی برای مبادله معانی بین افراد و گروه‌ها از کنش ارتباطی استفاده می‌کنند. حوزه عمومی برخلاف نهادهایی که تحت

سلطه خارجی قرار دارند و یا دارای روابط قدرت درونی هستند، از اصول مشارکت و نظارت دموکراتیک، نوید می‌دهد. مضمون اصلی در اکثر آثار هابرماس عبارت است از: مشارکت در تدوین و ارائه سیمایی روشن از یک «جامعه جهانی بهتر»؛ یعنی جامعه‌ای که در آن امکانات و تسهیلات بیشتری برای سعادت، شادکامی، صلح و همبستگی همگان فراهم باشد. بر این اساس مشارکت اجتماعی و فرهنگی در این تحقیق به دو شاخص عمده مشارکت‌های رسمی و غیررسمی تقسیم می‌گردد.

در حوزه توسعه پایدار شهری نیز می‌توان گفت نظریه توسعه پایدار شهری موضوع‌های جلوگیری از آلودگی‌های محیط‌زیست شهری و ناحیه‌ای، کاهش ظرفیت‌های تولید محیط محلی، ناحیه‌ای و ملی حمایت از بازیافت‌ها، عدم حمایت از توسعه زیان‌آور و از بین بردن شکاف میان فقیر و غنی را مطرح می‌کند. همچنین راه رسیدن به این اهداف را با برنامه‌ریزی اهمیت بسیاری می‌دهد و معتقد است دولت‌ها باید از محیط زیست شهری حمایت همه‌جانبه‌ای کنند. این نظریه پایداری شکل شهر، الگوی پایداری سکونتگاه‌ها، الگوی مؤثر حمل‌ونقل در زمینه مصرف سوخت و نیز شهر را در سلسله‌مراتب ناحیه شهری بررسی می‌کند. نگرش توسعه پایدار بر این اندیشه است که فناوری نمی‌تواند هرگونه کاهش منابع طبیعی را جبران سازد و سرمایه طبیعی مکمل سرمایه انسان ساخت است و در این راستا سازمان ملل از مبانی و دیدگاه مفهومی توسعه پایدار حمایت می‌کند و راه دستیابی به توسعه پایدار را وجود بسترهای فرهنگی مناسب می‌داند که با آموزش و آگاهی دادن به مردم می‌توان به آن دست یافت (محمدی مهر، ۱۳۹۵: ۳۴). بر این اساس توسعه پایدار شهری در تکوین مفاهیم زیر جنبه کارآمدی به خود می‌گیرد: بسترسازی عدالت اجتماعی و شهروندی، بسترسازی مشارکت شهروندی و همبستگی اجتماعی، بسترسازی تقویت بنیان نهادهای اجتماعی و بنیان خانوادگی، رویکرد استراتژیک بر پدیداری توسعه پایدار شهری، گسترش آداب و فرهنگ شهرنشینی، مساعدت و سازمان‌دهی ارگان‌های دولتی و خصوصی، کارآمدسازی سیاست‌ها و برنامه‌های سیاست‌گذاری در حوزه کلان‌شهری، گسترش حقوق شهروندی و بهینه‌سازی مناسبات مدنی.

طراحی پایدار در ساختار شهری بر مبنای سه اصل اساسی شکل می‌گیرد: اصل اول را می‌توان صرفه‌جویی در مصرف منابع دانست که درصدد است تا با مصرف بهینه منابع، میزان کاربرد ذخایر تجدیدنپذیر را در بناهای شهری پایین آورد. اصل دوم بر طراحی بر اساس چرخه حیات مبتنی

است که نتایج و تبعات زیست‌محیطی کل چرخه حیات منابع ساخت‌وساز شهری را از مرحله تدارک تا بازگشت به طبیعت در برمی‌گیرد. اصل سوم را طراحی انسانی می‌دانند که ریشه در نیاز به حفظ عناصر زنجیره‌ای نظام‌های زیستی دارد و تداوم حیات و بقای انسان را در پی دارد. بر این اساس طراحی شهری و معماری پایدار می‌بایستی کیفیت محیط‌های کار و زیستی را بهبود بخشد که موجب افزایش بهره‌وری و کاهش فشارهای روانی انسانی و بهبود شرایط زیستی می‌گردد که همان مفهوم رفاه اجتماعی و شهروندی را به ذهن متبادر می‌کند. دانتون (۲۰۱۲) نیز اصول زیر را به‌عنوان ویژگی‌های ضروری یک شهر پایدار عنوان می‌کند:

- ❖ افزایش فرصت‌های اقتصادی و اجتماعی، به‌گونه‌ای که ساکنان شهری را پوشش دهد؛
 - ❖ کاهش سهم انرژی در رشد شهری؛
 - ❖ استفاده بهینه در مصرف آب، زمین و سایر منابعی که مورد نیاز چنین رشد شهری است؛
 - ❖ کمینه کردن میزان تولید زباله و فاضلاب و بیشینه کردن بازیافت از پسماندها؛
 - ❖ ایجاد سیستم‌های مدیریت با قدرت و کارایی کافی جهت نیل به اهداف اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی؛
 - ❖ سوق دادن فناوری‌های مورد استفاده در شهر به سمت اهداف توسعه پایدار؛
 - ❖ تقویت توان مناطق مختلف شهری، در راستای جلوگیری با پاسخ‌گویی به تهدیدات و اهداف اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی که در نتیجه عوامل طبیعی یا انسانی به وجود می‌آیند، همچنین انعطاف‌پذیری در روبه‌رویی با اختلالات غیرمنتظره در سیستم شهر.
- در این ارتباط شهر پایدار شهری است که در آن بهبود در عدالت اجتماعی، تنوع و امکان زندگی با کیفیت مطلوب تحقق یابد.
- در ادامه به مهم‌ترین تحقیقات پیشین داخلی و خارجی اشاره می‌گردد:

محقق	عنوان	سال	یافته‌ها
حسینی و قدرتی	پایداری شهری بر بنیان توسعه مشارکت شهروندی (مطالعه موردی: شهر سبزوار)	۱۳۹۹	یافته‌های حاصل از این پژوهش، گویای آن هستند که: ۱) میان نوع تصرف واحد مسکونی (احساس مالکیت) و علاقه شهروندان به مشارکت در مدیریت شهری، رابطه معناداری وجود دارد. ۲) بین تعداد سال‌های سکونت در شهر/ محله و مشارکت شهروندان در مدیریت و برنامه‌ریزی توسعه شهر، رابطه معناداری وجود دارد. ۳) بین متغیر سن شهروندان و

محقق	عنوان	سال	یافته‌ها
			مشارکت آنان در فرایند برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌های مدیریت توسعه شهر، رابطه معناداری وجود ندارد. (۴) میان سطح تحصیلات شهروندان و تمایل آنان به مشارکت در امور شهر، رابطه معناداری وجود ندارد. (۵) میان مشارکت شهروندان در مدیریت شهری و سطح همبستگی اجتماعی شهروندان (محل، ناحیه یا شهر)، ایجاد و بهبود احساس تعلق مکانی، افزایش میزان احساس امنیت عمومی و اجتماعی و میزان رضایت‌مندی شهروند از زندگی خود، ارتباط معنادار و مثبتی وجود دارد. درنهایت برای بهبود و ارتقای سطح تمایل و علاقه شهروندان برای مشارکت در امور شهری، پیشنهادهایی ارائه شده است.
کاوری زاده	بررسی نقش مشارکت شهروندان در مدیریت شهری و توسعه پایدار در شهر اهواز	۱۳۹۹	فضای متحول شده امروزی به دنبال مدیریت شهری به‌صورت نظام‌مند، هماهنگ و یکپارچه است. اداره امور شهرها و زندگی در این مراکز سکونتی دارای وجوه مشترکی در بیشتر کشورهای جهان است که می‌توان این مسائل را در محورهایی ازجمله تنوع اجتماعی و اقتصادی، دسته‌بندی‌های سیاسی، تنش‌های دائمی بر سر منابع اقتصادی و نحوه مدیریت و برنامه‌ریزی و مشارکت مردم در اداره امور شهر خلاصه کرد. نتایج نشان می‌دهد که مشارکت شهروندان نقش مهمی در ایجاد توسعه پایدار دارد و بدین وسیله می‌توان مدیریت شهری را بهبود بخشید.
شیخی و الهیاری	بررسی و تحلیل نقش مشارکت مردمی در بهسازی بافت‌های فرسوده شهری (مورد مطالعه: محله جلیلی شهر کرمانشاه)	۱۳۹۸	یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که مشارکت شهروندان در بهسازی و نوسازی بافت فرسوده کوچک‌تر از حد متوسط ارزیابی شده و می‌توان عنوان کرد، مشارکت شهروندان در بهسازی و نوسازی بافت فرسوده محله در سطح مناسبی نیست. همچنین می‌توان گفت که اعتماد به مسئولین، عامل مؤثر بر مشارکت مردمی و نبود یا کمبود تشکلهای فرهنگی - اجتماعی مهم‌ترین مانع مشارکت مردمی در بهسازی بافت فرسوده آن محله می‌باشند.
صرفی و دولی	نقش فرهنگ شهروندی بر مشارکت شهروندان در نظافت شهر	۱۳۹۷	به نظر بسیاری از کارشناسان و مدیران شهری مهم‌ترین وظیفه شهرداری‌ها نظافت شهری است. همچنین اولین انتظاری که شهروندان از مدیریت شهری دارند نظافت بهینه شهر و جمع‌آوری پسماند شهری است. در موضوعاتی مانند

محقق	عنوان	سال	یافته‌ها
			تفکیک پسماند، زیباسازی شهری و ... شهروندان نقش به- سزایی دارند. آنچه باعث مشارکت شهروندان در طرح‌های شهری از جمله نظافت شهر می‌شود فرهنگ شهروندی است. در صورتی که در جامعه‌ای فرهنگ شهروندی به‌خوبی پیاده‌سازی و نهادینه گردیده باشد مشارکت شهروندان نیز افزایش می‌یابد.
ساکاموتو و کومیکو	تحلیلی بر نقش مشارکت شهروندان در امور شهری در راستای توسعه پایدار	۲۰۱۹	توسعه پایدار یک مفهوم بنیادی است که با در نظر گرفتن نیازهای نسل فعلی و حفظ منابع و ثروت‌ها برای نسل‌های آینده، به چالش‌هایی در مورد مشارکت شهروندان در تصمیم‌گیری‌ها و اداره امور شهرها و برنامه‌ریزی‌ها می‌پردازد.
میلیون وبر	مشارکت اجتماعی شهروندان در توسعه و مدیریت شهری در کشورهای جهان سوم	۲۰۱۷	فقدان مشارکت و وفاق اجتماعی زمینه برخورد و اختلاف و تضاد را در میان عملکرد بخش‌های مختلف (خصوصی و عمومی) جامعه فراهم می‌آورد و بخش اعظم منابع کمیاب این کشور صرف مقابله با عوارض نامطلوب این برخوردها می‌گردد. از این‌رو نگرش برنامه‌ریزان و خط مشی تدوین‌کنندگان در آستانه ورود به قرن بیست و یکم باید معطوف به افزایش نقش مشارکت‌های مردمی در فرایند توسعه و به‌ویژه در زمینه‌های اجتماعی، سیاسی و اقتصادی باشد.
عدنان صلاح	مشارکت شهروندان در توسعه مدیریت کلان‌شهری	۲۰۱۶	مشارکت و دخیل کردن شهروندان در روند تهیه و اجرای طرح‌های برنامه‌ریزی ضامن موفقیت مدیریت شهری است. یکی از مؤلفه‌های مهم جامعه شهری مدرن مربوط به چگونگی تحقق مشارکت شهروندی است و این موضوع اغلب برنامه ریزان و مدیران شهری را با چالشی بزرگ روبه‌رو نموده است.
نیومن والر	لزوم و نقش مشارکت شهروندان در توسعه پایدار شهری	۲۰۱۵	امروزه تمرکز روزافزون افراد در نواحی شهری و رشد سریع شهرنشینی، مشکلاتی را در ارائه خدمات متناسب با میزان افزایش جمعیت شهری به وجود می‌آورد این امر توأم با عدم رغبت مردم برای مشارکت در فعالیت‌های عمران شهری، از عواملی هستند که توانایی مسئولان را در تأمین نیازهای ساکنان شهری با مشکل مواجه می‌سازد.
ریچارد بی آندروز	نقش مشارکت شهروندان در توسعه	۲۰۱۵	تجربه شوق‌انگیز و محلی در اداره امور جمعی، رغبت مردم را برای پرداختن به کارهای بزرگ ملی تحریک می‌کند.

محقق	عنوان	سال	یافته‌ها
	پایدار شهرهای اقماری		شهروندان برای مشارکت در ابعاد توسعه پایدار در شهرهای اقماری تمایل نسبی دارند که در بعضی گوپه‌ها پایین و در بعضی گوپه‌ها بالاتر است. باید برای به حداکثر رساندن این نوع مشارکت اقداماتی نظیر ایجاد انگیزش، ارتقای سطح آموزشی و فرهنگی، ایجاد بستر و شرایط مناسب برای مشارکت و ابزارهای نظرسنجی برای ارائه نظرات و پیشنهادها شهروندان طراحی کرد.

۲. روش‌شناسی

این تحقیق از نوع کاربردی بوده و به روش پیمایشی انجام پذیرفته است. در این تحقیق دو گروه جامعه آماری مطرح می‌باشند. گروه اول مسئولین امور شهری در شهرداری شهر پرند و شورای شهر بوده که بر اساس اطلاعات گردآوری شده تعداد آن‌ها حدود ۳۴ نفر است که نسبت به تمام شماری آن‌ها برای توزیع پرسشنامه اقدام می‌گردد. گروه دوم ساکنین شهر پرند بوده کلیه ساکنین بالای ۱۸ سال شهر جدید پرند به‌عنوان جامعه آماری مطرح می‌باشند که برابر آمار اخذ شده جمعیت کل شهر پرند حدود ۴۰۰ هزار نفر بوده و جمعیت زنان و مردان بالای ۱۸ سال حدود ۲۴۰ هزار نفر می‌باشند. همچنین به‌منظور انجام نمونه‌گیری از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌بندی‌شده متناسب با حجم استفاده می‌گردد. بر این اساس با توجه به ۷ فاز شهری در نمونه‌ها متناسب با جمعیت هر فاز به تفکیک انتخاب و پرسشنامه بین آن‌ها توزیع می‌گردد.

در این تحقیق با استفاده از روش میدانی و کتابخانه‌ای با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته اطلاعات مورد نظر گردآوری می‌گردد. از روش کتابخانه‌ای برای گردآوری اطلاعات و اسناد مورد نیاز بهره‌گیری می‌شود. پرسش‌نامه‌ها نیز با توجه به شاخص سازی متغیرها تنظیم و بین افراد نمونه به روش حضوری توزیع می‌گردد.

همچنین روایی پرسش‌نامه با استفاده از روش اعتبار صوری تأیید گردیده و پایایی آن نیز با آلفای گرونیباخ ۰/۷۶ تأیید شده است.

در این تحقیق، تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آماره‌های توصیفی (جداول فراوانی، نمودارهای فراوانی، شاخص‌های مرکزی، میانگین و انحراف استاندارد) و آماره‌های استنباطی به‌منظور بررسی میزان تأثیر متغیرهای مستقل بر وابسته از جمله (آزمون کلو موگروف اسمیرنوف

به منظور تشخیص نرمالیده و آزمون t به منظور تطبیق و مقایسه بین دو گروه شهروندان و مسئولین شهری، رگرسیون چند متغیره خطی با کمک نرم افزار SPSS انجام می پذیرد. در بخش کیفی نیز با طبقه بندی اطلاعات گردآوری شده و کدگذاری آن ها نسبت به تجزیه و تحلیل آن ها اقدام می گردد توسعه پایدار در ابعاد اجتماعی، ابعاد اقتصادی و ابعاد زیست محیطی فرایند تغییر در استفاده از منابع، هدایت سرمایه گذاری ها، سمت گیری توسعه تکنولوژی و تغییر نهادی است که با نیازهای حال و آینده سازگار باشد. همچنین کمسیون «براتنلند» درباره توسعه پایدار می گوید: توسعه پایدار به عنوان یک فرایند، لازمه بهبود و پیشرفت است، فرایندی که اساس بهبود وضعیت و از میان برنده کاستی های اجتماعی، فرهنگی جوامع پیشرفته است و باید موتور حرکت پیشرفت متعادل، متناسب و هماهنگ اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تمام جوامع به ویژه کشورهای در حال توسعه باشد (عباسپور، ۱۳۹۶: ۱۰۰). توسعه پایدار در این تحقیق متغیری است وابسته و چند ارزشی که با بر اساس شاخص زیر اندازه گیری می گردد:

۱. پایداری اقتصادی؛

۲. پایداری اجتماعی؛

۳. پایداری محیط زیست؛

همچنین مشارکت اجتماعی و فرهنگی به کنش یا عمل مشارکتی گفته می شود که عامل با توجه به انتظارات افراد دیگر آن را انجام می دهد. این مشارکت در برگیرنده انواع مختلف کنش های فردی و گروهی به منظور دخالت در تعیین سرنوشت خود و جامعه و تأثیر نهادن بر فرایندهای تصمیم گیری درباره امور عمومی است (بلوردی، ۱۳۹۱: ۶۰). مشارکت اجتماعی و فرهنگی در این تحقیق متغیری است مستقل و چند ارزشی که با بر اساس شاخص زیر اندازه گیری می گردد:

۱. مشارکت اجتماعی رسمی شامل (عضویت رسمی در انجمن های شهری- شرکت در

انتخابات شهری مانند شورای شهر - وضعیت عضو شدن فرد در انجمن اولیا و مربیان،

دوره های ورزشی، گروه های صنفی، گروه های ادبی و اجتماعی، بسیج، شوراهای

اسلامی شهر و روستا، گروه های علمی، تعاونی تولید روستا یا شهر و...)

۲. مشارکت فرهنگی رسمی (شرکت در همایش های فرهنگی رسمی - مشارکت رسمی در

گروه های فرهنگی و هنری - عضویت در انجمن های فرهنگی و ...)

۳. مشارکت اجتماعی غیر رسمی شامل (مشارکت در فعالیت‌های مذهبی و خیریه نظیر شرکت در مراسم عزاداری و جشن‌های مذهبی در مسجد، شرکت در جلسات ختم قرآن، شرکت در فعالیت‌های کمک به همسایگان، کمک به مردم آسیب‌دیده، کمک به افراد برای ازدواج و تهیه جهیزیه، کمک به ساخت مسجد و اماکن مذهبی، پرداخت کمک و صدقه به افراد مستمند، شرکت در بهداشت محله و ...)
۴. مشارکت فرهنگی غیر رسمی (شرکت در گردهمایی‌های فرهنگی در محله - شرکت در جشنواره‌های فرهنگی سالیانه غذا و لباس و ... - شرکت در گردهمایی‌های فرهنگی اقوام مختلف در شهر پرند - تمایل به برقراری ارتباط با افراد از سایر اقسام و فرهنگ‌ها و ...).

۳. یافته‌های پژوهش

فرضیه اول: مشارکت رسمی شهروندان در حوزه‌های اجتماعی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی تأثیرگذار است.

به منظور بررسی میزان تأثیرگذاری مشارکت رسمی شهروندان در حوزه اجتماعی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی از رگرسیون خطی استفاده می‌کنیم. پس از اجرای دستور رگرسیون نتایج به شرح زیر به دست آمده است:

جدول ۱: خلاصه مدل رگرسیون

خلاصه مدل b				
مدل	ضریب همبستگی (R)	مربع ضریب همبستگی	میزان ضریب همبستگی (R) تعدیل شده	خطای استاندارد برآورد
1	^a ۰/۵۱۳	۰/۲۶۳	۰/۲۶۵	۰/۵۲۴

جدول بالا خلاصه مدل را نشان می‌دهد. مقدار ضریب همبستگی (R) بین متغیرها ۰/۵۱۳ است که نشان می‌دهد بین متغیر مستقل و متغیر وابسته تحقیق (توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی) همبستگی متوسطی وجود دارد. اما مقدار ضریب تعدیل شده (R^2) که برابر با ۰/۲۶۳ است که نشان می‌دهد ۲۶/۳ درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته

به متغیر مستقل تحقیق است. بنابراین در مجموع می‌توان گفت ۲۶ درصد از واریانس متغیر وابسته توسط متغیر مستقل (مشارکت رسمی شهروندان در حوزه اجتماعی) پیش‌بینی (برآورد) می‌گردد.

جدول ۲: آنالیز واریانس یک‌طرفه

آنالیز واریانس یک‌طرفه a					
سطح معنی‌داری (sig)	آزمون (F)	میانگین مربعات	درجه آزادی (df)	جمع مربعات	مدل
b./۰۰۰	۳/۲۸۷	۲/۴۵۶	۱	۱۵/۵۶۴	رگرسیون
		۱/۳۳۸	۳۸۶	۱۰۶/۷۴۶	باقی‌مانده‌ها
			۳۸۷	۱۲۲/۳۱۰	جمع

با توجه به معنی‌داری مقدار آزمون F (۳/۲۸۷) در سطح خطای کوچک‌تر از ۰/۰۱، می‌توان نتیجه گرفت که مدل رگرسیونی تحقیق مرکب از متغیر مستقل و یک متغیر وابسته مدل نسبتاً خوبی بوده و مجموع متغیر مستقل قادرند تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی را تبیین کند.

فرضیه دوم: مشارکت رسمی شهروندان در حوزه‌های فرهنگی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی تأثیرگذار است.

به‌منظور بررسی میزان تأثیرگذاری مشارکت رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی از رگرسیون خطی استفاده می‌کنیم. پس از اجرای دستور رگرسیون نتایج به شرح زیر به دست آمده است:

جدول ۳: خلاصه مدل رگرسیون

خلاصه مدل b				
خطای استاندارد برآورد	میزان ضریب همبستگی (R) تعدیل شده	مربع ضریب همبستگی	ضریب همبستگی (R)	مدل
۰/۳۳۶	۰/۱۶۹	۰/۱۶۸	۰/۴۱۱ ^a	1

جدول بالا خلاصه مدل را نشان می‌دهد. مقدار ضریب همبستگی (R) بین متغیرها ۰/۴۱۱ است که نشان می‌دهد بین متغیر مستقل و متغیر وابسته تحقیق (توسعه پایدار شهرهای جدید با

تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی) همبستگی متوسطی وجود دارد. اما مقدار ضریب تعدیل شده (R^2) که برابر با ۰/۱۶۹ است که نشان می‌دهد ۱۶/۹ درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به متغیر مستقل تحقیق است. بنابراین در مجموع می‌توان گفت ۱۷ درصد از واریانس متغیر وابسته توسط متغیر مستقل (مشارکت رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی) پیش‌بینی (برآورد) می‌گردد.

جدول ۴: آنالیز واریانس یک‌طرفه

آنالیز واریانس یک‌طرفه a					
سطح معنی‌داری (sig)	آزمون (F)	میانگین مربعات	درجه آزادی (df)	جمع مربعات	مدل
b./۰۰۰	۳/۱۰۴	۲/۲۲۵	۱	۱۵/۲۱۱	رگرسیون
		۱/۴۷۸	۳۸۶	۱۰۵/۷۴۶	باقی‌مانده‌ها
			۳۸۷	۱۲۰/۹۵۷	جمع

با توجه به معنی‌داری مقدار آزمون F (۳/۱۰۴) در سطح خطای کوچک‌تر از ۰/۰۱، می‌توان نتیجه گرفت که مدل رگرسیونی تحقیق مرکب از متغیر مستقل و یک متغیر وابسته مدل نسبتاً خوبی بوده و مجموع متغیر مستقل قادرند تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی را تبیین کند.

فرضیه سوم: مشارکت غیررسمی شهروندان در حوزه‌های اجتماعی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی تأثیرگذار است.

به‌منظور بررسی میزان تأثیرگذاری مشارکت غیررسمی شهروندان در حوزه اجتماعی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی از رگرسیون خطی استفاده می‌کنیم. پس از اجرای دستور رگرسیون نتایج به شرح زیر به دست آمده است:

جدول ۳: خلاصه مدل رگرسیون

خلاصه مدل b				
خطای استاندارد برآورد	میزان ضریب همبستگی (R) تعدیل شده	مربع ضریب همبستگی	ضریب همبستگی (R)	مدل
۰/۴۲۵	۰/۱۰۶	۰/۱۰۴	۰/۳۲۴ ^a	1

جدول بالا خلاصه مدل را نشان می‌دهد. مقدار ضریب همبستگی (R) بین متغیرها ۰/۳۲۴ است که نشان می‌دهد بین متغیر مستقل و متغیر وابسته تحقیق (توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی) همبستگی متوسطی وجود دارد. اما مقدار ضریب تعدیل شده (R^2) که برابر با ۰/۱۰۶ است که نشان می‌دهد ۱۰/۶ درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به متغیر مستقل تحقیق است. بنابراین در مجموع می‌توان گفت ۱۰ درصد از واریانس متغیر وابسته توسط متغیر مستقل (مشارکت غیررسمی شهروندان در حوزه اجتماعی) پیش‌بینی (برآورد) می‌گردد.

جدول ۴: آنالیز واریانس یک‌طرفه

آنالیز واریانس یک‌طرفه a						
سطح معنی‌داری (sig)	آزمون (F)	میانگین مربعات	درجه آزادی (df)	جمع مربعات	مدل	
۰/۰۲۳ ^b	۲/۱۰۳	۲/۸۸۷	۱	۱۵/۵۵۸	رگرسیون	
		۱/۱۰۲	۳۸۶	۱۰۳/۳۳۶	باقی‌مانده‌ها	
			۳۸۷	۱۱۸/۸۹۴	جمع	

با توجه به معنی‌داری مقدار آزمون F (۲/۱۰۳) در سطح خطای کوچک‌تر از ۰/۰۵، می‌توان نتیجه گرفت که مدل رگرسیونی تحقیق مرکب از متغیر مستقل و یک متغیر وابسته مدل نسبتاً خوبی بوده و مجموع متغیر مستقل قادرند تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی را تبیین کند.

فرضیه چهارم: مشارکت غیررسمی شهروندان در حوزه‌های فرهنگی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی تأثیرگذار است.

به‌منظور بررسی میزان تأثیرگذاری مشارکت غیر رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی از رگرسیون خطی استفاده می‌کنیم. پس از اجرای دستور رگرسیون نتایج به شرح زیر به دست آمده است:

جدول ۵: خلاصه مدل رگرسیون

خلاصه مدل b				
مدل	ضریب همبستگی (R)	مربع ضریب همبستگی	میزان ضریب همبستگی (R) تعدیل شده	خطای استاندارد برآورد
1	^a ۰/۳۰۲	۰/۰۹۱۰	۰/۰۹۳	۰/۲۲۷

جدول بالا خلاصه مدل را نشان می‌دهد. مقدار ضریب همبستگی (R) بین متغیرها ۰/۳۰۲ است که نشان می‌دهد بین متغیر مستقل و متغیر وابسته تحقیق (توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی) همبستگی متوسط رو به پایینی وجود دارد. اما مقدار ضریب تعدیل شده (R^2) که برابر با ۰/۰۹۱ است که نشان می‌دهد ۹ درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به متغیر مستقل تحقیق است. بنابر این در مجموع می‌توان گفت ۹ درصد از واریانس متغیر وابسته توسط متغیر مستقل (مشارکت غیر رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی) پیش‌بینی (برآورد) می‌گردد.

جدول ۶: آنالیز واریانس یک‌طرفه

آنالیز واریانس یک‌طرفه a					
مدل	جمع مربعات	درجه آزادی (df)	میانگین مربعات	آزمون (F)	سطح معنی‌داری (sig)
1	رگرسیون	۱۳/۸۵۶	۱	۲/۱۱۲	^b ۰/۰۳۸
	باقی‌مانده‌ها	۱۰۵/۲۲۷	۳۸۶	۱/۳۲۸	
	جمع	۱۱۹/۰۸۳	۳۸۷		

با توجه به معنی‌داری مقدار آزمون F (۳/۰۰۳) در سطح خطای کوچک‌تر از ۰/۰۵، می‌توان نتیجه گرفت که مدل رگرسیونی تحقیق مرکب از متغیر مستقل و یک متغیر وابسته مدل نسبتاً

خوبی بوده و مجموع متغیر مستقل قادرند تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی را تبیین کند.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

این تحقیق با هدف بررسی نقش مشارکت اجتماعی و فرهنگی شهروندان در توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی انجام پذیرفت. در نهایت می‌توان گفت توسعه پایدار مفهومی نو در ادبیات توسعه محسوب می‌گردد که در دهه‌های اخیر مطرح شده است. این توسعه ابعاد گوناگونی دارد که عبارتند از: ابعاد اجتماعی، ابعاد اقتصادی و ابعاد زیست‌محیطی. این توسعه پایدار در شهرهای جدید به دلیل موزون بودن ساخت شهری و شرایط پیوست اجتماعی در این شهرها با شرایط لازم زمینه‌ای برای توسعه پایدار شهری باعث شده که شناخت عوامل مؤثر بر توسعه پایدار شهری در تمامی ابعاد مورد توجه قرار گرفته و دارای اهمیت فراوانی برای برنامه‌ریزان و متصدیان امور شهری به‌ویژه برای کاهش آسیب‌های اجتماعی باشد. از سوی دیگر مشارکت شهروندی نیز از مسائلی است که در چند سال اخیر توجه بیشتری به آن می‌شود و بر کاهش یا افزایش بسیاری از آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی می‌تواند مؤثر باشد.

همچنین مشارکت شهروندان در همه ابعاد زندگی در شهر و سیاست‌ها و برنامه‌های مربوط به آن را برای همه افراد جامعه معنادار می‌کند و حس تعلق به شهر و محله را در آن‌ها تقویت می‌کند (غفاری، ۱۳۹۲). از منظر اینگلهارت (۱۹۹۸) مشارکت شهروندان به دو دسته مشارکت رسمی و غیر رسمی تقسیم می‌شود. بر این اساس می‌توان گفت که مشارکت اجتماعی و فرهنگی می‌تواند به‌عنوان عاملی اساسی در توسعه پایدار شهرهای جدید مورد توجه و بحث و بررسی علمی قرار گیرد و پایین بودن میزان مشارکت اجتماعی و فرهنگی نیز خود می‌تواند منجر به شکل‌گیری معضلات اجتماعی و فرهنگی و آسیب‌های مختلف اجتماعی در محیط‌های شهری گردد.

طبق یافته‌های به‌دست‌آمده می‌توان گفت که بین مشارکت رسمی شهروندان در حوزه اجتماعی و توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقاء امنیت اجتماعی همبستگی متوسطی وجود دارد. ($R = 0/513$) و ۲۶/۳ درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به مشارکت رسمی شهروندان در حوزه اجتماعی است. بر این اساس مشارکت رسمی شهروندان در حوزه‌های اجتماعی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی تأثیرگذار است.

همچنین بین مشارکت رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی و توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی همبستگی متوسطی وجود دارد. ($R = ۰/۴۱۱$) و $۱۶/۹$ درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به مشارکت رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی است. بر این اساس مشارکت رسمی شهروندان در حوزه‌های فرهنگی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی تأثیرگذار است. بین مشارکت غیر رسمی شهروندان در حوزه اجتماعی و توسعه پایدار شهرهای جدید همبستگی متوسطی وجود دارد. ($R = ۰/۳۲۴$) و $۱۰/۶$ درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به مشارکت غیررسمی شهروندان در حوزه اجتماعی است. بر این اساس مشارکت غیر رسمی شهروندان در حوزه‌های اجتماعی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی تأثیرگذار است.

همچنین بین مشارکت غیر رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی و توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی همبستگی متوسطی وجود دارد ($R = ۰/۳۰۲$) و ۹ درصد از کل تغییرات توسعه پایدار شهرهای جدید وابسته به مشارکت غیر رسمی شهروندان در حوزه فرهنگی است. بر این اساس مشارکت غیر رسمی شهروندان در حوزه‌های فرهنگی بر توسعه پایدار شهرهای جدید با تأکید بر ارتقای امنیت اجتماعی تأثیرگذار است.

فهرست منابع

- بلوردی، مسعود (۱۳۸۹). *تحلیلی بر سنجش عوامل مؤثر بر مشارکت شهروندان در مدیریت شهری؛ مطالعه موردی: منطقه ۴ شهر تبریز*. فصل‌نامه مطالعه و پژوهش‌های شهری و منطقه‌ای شماره ۲.
- حسینی، سید هادی (۱۳۹۱). *تحلیلی بر جایگاه مشارکت شهروندان در توسعه پایدار شهری؛ مطالعه موردی: شهر سبزوار*. چهارمین کنفرانس برنامه‌ریزی و مدیریت شهری.
- رضایی، علی (۱۳۹۱). *روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی، مبانی و مؤلفه‌ها*، چاپ اول، انتشارات زعیم، تهران.
- ریتز، جورج (۱۳۷۴). *نظریه جامعه‌شناسی در دوران معاصر*، ترجمه: محسن ثلاثی، تهران: علمی.
- شفیعی، شیرین (۱۳۹۳). *مشارکت محوری و نقش آن در فعالیت‌های بنگاه‌های اقتصادی تعاونی*، وزارت تعاون، دفتر آموزش.
- غفاری، غلامرضا (۱۳۹۲). *مدیریت شهری و مشارکت‌های اجتماعی*، چاپ اول، انتشارات تپسا، تهران.
- عباسپور، حسین (۱۳۹۶). *سازوکارهای مشارکت شهروندان در تهیه طرح‌های توسعه شهری؛ فصل‌نامه مدرس علوم انسانی*.
- علی‌زاده، کریم؛ رضوی‌نژاد، مهدی؛ رادفر، محمد (۱۳۹۳). *بررسی و نقش مشارکت مردم در اداره امور شهری*، فصلنامه مطالعات برنامه‌ریزی شهری، شماره ۱.
- کلاتری، حسین (۱۳۹۱). *ارزیابی میزان تحقق‌پذیری شاخص‌های توسعه پایدار شهری در مناطق مرزی؛ نمونه موردی: شهر پیرانشهر*. فصل‌نامه مدیریت شهری شماره ۳۰.
- موسایی، میثم (۱۳۸۹). *مشارکت در امور شهری و الزامات آن در شهر تهران؛ فصل‌نامه پژوهشی رفاه اجتماعی شماره ۳۸*.

References

- Mawby, R.I (2014). Defensible Space: A Theoretical and Empirical Appraisal.
- Newman, Oscar. (2009). Creating Defensible Space. u. s. Department of housing and urban development.
- Rapoport, A. (2012). culture and the urban order. A, jone. boston: Allen & unwinn press.
- leng, r.d. (1984). Block crime and fear. Journal of Research in Crime and Delinquency.
- neoman, C. (2009). Physical deterioration, disorder, and crime. university of south alabama.
- White, rob. And Sutton, Adam. (2014). crime prevention, urban space and social exclusion. Department of criminology university of Melbourne.
- Winton, Ailsa. (2004). Urban violence: a guide to the literature Environment and Urbanization.